

REDAKCJA

Plac Katedralny № 4.
Telegraficzny: WILNO.—KURJER.
Skrytka pocztowa № 96. — Telefon № 129.

KURJER LITEWSKI

ADMINISTRACJA

Plac Katedralny № 4
Otwarta od 10 — 5 wieczór.
W niedziele i święta od 9 — 10 1/2 rano.
Skrytka pocztowa № 96 — Telefon № 129

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych.

Wydawnictwa rok piąty.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadrukane za jeden wiersz garmontowy w tekście, lub jego miejsce 1 rub.
Ogłoszenia na 1-iej stronie za jeden wiersz garmontowy lub jego miejsce 50 kop.
Reklamy za jeden wiersz garmontu lub jego miejsce 30 kop.
Nekreplegi za jeden wiersz petitu lub jego miejsce przed tekstem 50 kop. po tekście 30 kop.
Ogłoszenia zwojowane za jeden wiersz petitu lub jego miejsce 15 kop.
Drobne ogłoszenia za jeden wyraz petitu 3 kop., najmniejsze 30 kop.

WARUNKI PRENUMERATY

wraz z tygodnikiem „Życie Ilustrowane”

Table with 4 columns: Rocznie, Półrocz., Kwartał., Miesięcz. and 4 rows of prices.

Za dołączenie prospektów do „Kurjera” 7 rub. od tysiąca, oprócz opłaty pocztowej

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim.

Ogłoszenia przyjmują się tylko do godz. 12 w południu

REDAKTOR

WOJCIECH BARANOWSKI.

KIEROWNICZKA LITERACKA ELIZA ORZESKOWA.

SEKRETARZ REDAKCJI

LUDWIK ABRAMOWICZ.

Numer pojedynczy 5 kop.

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. — Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

Numer pojedynczy 5 kop.

KONIAK SZUSTOWA

Teatr FANTAZJA

Ś-to Jerski № 7.

Od 20 kwietnia nadzwyczaj ciekawy program. Wyróżniają się obrazy: Podróż na Mont Blanc.—Wenecja.—Spotkanie cesarza Wilhelma z królem włoskim Wiktoorem Emanuelem i wiele innych dramatycznych i komiczn. obr. Nad program będzie demonstrowany obraz znakomitego profesora Dusena 6 operacji. Obraz ten można widzieć od 9 1/2, 10 1/2, 11—12 w.

Teatr „Illuzja”

Ul. Wielka 60.

Do 23 kwietnia obrazy nie widziane w Wilnie. org. melodramat z życia wojskowych wojskowych Wojsk. Strach wyjątkowo zajmujący dramat. Nos, Gejsze i wiele innych.

Teatr Miejski. Występy trupy D. J. Basmanowa.

„NIEBIESKI PTAK”

Basń Dramatyczna w 7-miuj obrazach, M. Maeterlincka. Basń wystawiona wspaniale pod względem dekoracyjnym, co, jak wiadomo, jest specjalnością D. J. Basmanowa. Muzyka, specjalnie skomponowana, towarzyszy wspaniale sztuce przez całe przedstawienie.

Przedstawienia codziennie. CYRK W. Sobolewskiego

22 kwietnia, 4-ty dzień walki francuskiej. Walka o nagrody pieniężne. Cyrk zdeponował na ten cel 2500 franków u p. Policmajstra m. Wilna. Dzielą walczą 4 pary: 1-sza Aksawickij (Syberja) z Millerem, championem wszechświatowym, 2-ga Barsow (Nowo-Rosja) z Uerbekiem (Praga), 3-ia Radolskron, champion (Lotaryngja) z Fiedorowem (Mińsk), 4-a—Rajewicz, champion polski z Choruińskim (Rostow).—Wyst. najlep. artyst. Rozkład: w czwartek d 23 kwietnia dane będą dwa przedstawienia: dzienne i wieczór.

Wydawnictwo „Kurjera Litewskiego” Mapa Litwy i Białej Rusi

OPRACOWANA PODŁUG NAJNOWSZYCH ŹRÓDEŁ, z oznaczeniem miast, miasteczek, osad, większych wsi, parafji, dróg żelaznych, stacji kolejowych, dróg bitych i t. d.

W kolorach, na specjalnym papierze, Rozmiar 91x85 ctm. Składa 20 wiorst w calu ang.

Cena mapy rb. 2, podklejonej na płótno do składania rb. 3. Na płótnie i walcach do zawieszania rb. 4. Przesyłka kop. 50, egz. na walcach kop. 75.

Dla prenumeratorów „Kurjera Litewskiego” Cena rb. 4, podkl. na płótno rb. 2, na walcach rb. 3. Przesyłka kop. 50, egz. na walcach kop. 75.

Kowieńskie Towarzystwo Rolne Wzajemnych Ubezpieczeń

Egzystuje od roku 1902. Posiada ubezpieczeń na 9,300,000 rub. Otrzymało premji do 1908 roku 78,000 rubli. Kapitał zapasowy wynosi 73,650 rub.

Dywidenda za rok 1908—10 1/2% ubezpieczeniu zasiewów od gradobicia w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń „Ceres”. 8—1—189a

przy ulicy Dworcowej i placu Murawiewskim okazynie tanio do wynajęcia od 23-go b. m.

Sala koncertowa w ogrodzie Botanicznym Dyr. I. A. Szumana Telef. 364. 2a

Na posadę. Dr. F. ŚWIEŻYŃSKI

Dr. med. BARCHASCH

Polityka niemocy.

Pod takim tytułem „Słowo” petersburskie umieszcza artykuł z doskonałym i wymownie skreślonym obrazem nowego systemu, stosowanego obecnie przez biurokrację do polaków. Artykuł ten, napisany bezstronnie, podajemy w dokładnym przekładzie.

Obecna polityka przeziwsiwianiska biurokracji rosyjskiej, o ile się odbija na stosunkach z polakami, zasadniczo się różni od poprzedniej, polityki do konstytucyjnej. Wtedy biurokracja była zdania, że zwyciężonego mało jest rzucić pod nogi—jego należy jeszcze pozabawić wszelkiej indywidualności, wynarodowić. A pogląd taki znajdował dla siebie wyraz w osławionym systemie rusyfikacji kresów, a więc i Królestwa Polskiego. Obecnie system ten świeci swoje ostatnie godziny i utrzymuje się nieledwie tylko za pomocą stanów wyjątkowych i to bardziej skutkiem inercji, niżli wiary w jego powodzenie. Biurokracja dziś już nie marzy o asymilacji „inoplemieńca”.

Nie bacząc jednak na to, jej polityka nie przestaje być w złym gatunku. Teraz „inoplemieńca” przestał już wprowadzić grać rolę przedmiotu dla doswiadczeń rusyfikacyjnych, lecz stał się propreto „obcym” żywiołem, ciężkim i niepożądanym balastem.

Kiedy p. Szczegielowit walczy z „zamiśnieniem” sądownictwa rosyjskiego przez polaków, zdradza on jedynie egoizm departamentowy: polacy dla ministerjum sprawiedliwości to „obcy”, którym rosyjska władza państwowa nie może powierzać sprawowania sądów.

Ten sam egoizm departamentowy zdradza zakusy wypchnąć polaków z wydziałów, spraw wewnętrznych, z ministerjum wojny i marynarki, oraz innych instytucji administracyjnych. Jeśli taka dążność nie przybiera jeszcze cech konkretnej krucjaty przeciw polakom, to przecież coraz uporzeczniej bywa proklamowana na szpaltach urzędowych organów prasy. Jednym słowem, biurokracja zwięzła zakres swej działalności, lecz, obok tego, usiłuje go obrabiać w sposób bardziej intensywny.

Atoli stąd, z planu takiego, wypływa logiczna droga do zręczenia się, w imię lekkiego samolubstwa, wszelkich tradycji rosyjskiego imperjalizmu, tych podstaw historycznego rozwoju państwa, które było założone potężnymi ramionami Piotra i w dalszym ciągu wznoszone usiłowaniami Katarzyny Wielkiej i jej następców. Drogę tę już w teorii przebył ideolog biurokratycznego samowładztwa, Mieńszykow, który też ją nakreślił w właściwym sobie cynizmem szczerości.

P. Mieńszykow wprost oświadcza, że rosjanie z polakami nigdy, nigdy nie porozumieją się, nigdy nie zadzierzną dobrych stosunków sąsiedzkich, a tem mniej — braterskich. „Jeden naród ma wstręt do drugiego, my nie cierpimy was, a wy — nas”. To proste i wyraźne aż tak dalece, że p. Mieńszykowowi bardzo naturalnie wpada na myśl pytanie, czy nie mogłaby się Rosja obyć bez Królestwa Polskiego. Któż zakomunikował temu publicznie, że w warszawskim okręgu wojennym kursuje wieść o zamiarach rządu „ustąpić całą Polskę Niemcom za ośm miliardów, za sumę długą, którą pragnie umorzyć Rosja”. W tym celu jakoby w dniu 22 marca r. b. ...

rego są zniesione niemal wszystkie nasze podstawy forteczne ładowe na granicy Zachodniej, a mianowicie: Warszawa, Zgierz, Iwangród i Łomża.

Wieść taka — bezsensowna w treści, ale w każdym razie jest nader charakterystyczna dla doby dzisiejszej i wydaje się p. Mieńszykowowi legendą. Lecz jednocześnie uważa on za możliwe zająć się kwestją: czy należy utrzymywać fortece polskie? „Czy należy tracić pieniądze rosyjskie niezbędne dla Rosji, na obronę nie rosyjskich (?) kresów”. Prawda, „są marzyciele”, którzy uważają, że Polska — to nierozdzielna część Rosji, ale p. Mieńszykow do ich liczby nie należy i uważa taki pogląd wrót za majaczenie, grubo zapoznające rzeczywistość. Złością dysząc pp. Mieńszykowie dbają jedynie o to, żeby od Polski odstąpić powiat chełmski, a potem można już będzie Królestwo Polskie sprzedać choćby i Niemcom. Na cóż bo nam ono? „Nachwytałimy cudzego i ileż obaw, ileż zgnień zakazania wewnątrz, ileż to szarpających i szarpających ciał Rosji elementów rozkładowych!”

Gdyby te dzięki, przeciwnie — w stare czasy, uznano by je za zamach na całość i jedność państwa. Dziś zaś wysnuwa się je pod etykietą patriotyzmu, a robi to publicysta, mający pełne prawo podawać się za zaufanego przyjaciela i powiernika biurokracji.

I nie należy się temu dziwić. Osłabia biurokracja nie jest już w stanie dać sobie rady z losem wielkiego imperjum, kierować największym w świecie terytorjum i wielolicznym konglomeratem jego narodowości. Powołac ku pomocy siły społeczne nie pozwala stary, zakorzeniony egoizm. A więc troskający się pp. Mieńszykowie szukają środków ku polepszeniu jej roli, zdjęciu z jej bark brzemienia złożonych, kłopotów i uproszczeniu mechanizmu rządów.

Mała bieda, że kraj najkulturalniejszy odpadnie od imperjum; że pójdą na marne wieloletkowe wysiłki Rosji, żeby się posunąć jak najbliżej do świata zachodniego; że Państwo Rosyjskie wróci do granic nieledwie czasów Iwana Groźnego. Natomiast władze sprawować będzie łatwo, wygodnie i spokojnie.

Na nieszczęście, ta bezczeka polityka przemocy nie trała w Izbie prawodawczej na należyty ocenę i odparcie. A kiedy A. Stojypin (brat premiera, publicysta — przyp. Red.) broni październikowców przed naściami tego samego p. Mieńszykowa, zapewnia, że jego stronnictwo dyszy „plomienną żądzą służenia zmartwychwstającej Rosji”, że jest gotowe, „o ile zdola, zgromadzić z trudem zdobyte okrucy na przywrócenie straconej potęgi rosyjskiej, na potrzeby wielkiego, niezwyčajnego wojska”, chce się zapytać: co panowie zrobiliście w tym celu?

Październikowcy złożyli dowody uzdolnienia w wykryciu przyczyn naszej słabości wojennej i oświecenia ich przez krytykę staranną i świadomą. Lecz wykazali jeszcze większą zdolność godzenia się na dowodzenia i poglądy biurokracji nawet w sprawach obrony wojennej.

Co się w szczególności tyczy Królestwa Polskiego, to żadne materialne środki obrony tu nie pomogą, o ile w chwili krytycznej nie będziemy mieli po swojej stronie rezerwy moralnych i szanów w sercu bratniego narodu polskiego. Niechże więc podany przez nas przed kilku dniami wypis z listu działacza polaka o „mniejszem złu” — germanizacji — posłuży nam za ostrzeżenie.

Niech ona przypomni władzom, na jak niebezpieczną drogę dla Słowiańszczyzny, a dogodną dla Niemiec wciąga polityka odgradzenia się od polaków, zaliczenia ich do „obcych” do rządu narodów, które

dzie są wrogie dla Rosji, niżli dalecy murzyni lub czerwonoskórzy”.

WYBORY W FINLANDJI.

Jak wiadomo, obecnie odbywają się już od dni paru wybory do sejmu fiński. Wynik wyborów do sejmu fińskiego. Wynik wyborów do sejmu fińskiego. Wynik wyborów do sejmu fińskiego.

I dziś nie należy oczekiwać jakichś zmian donioslejszych. Wobec chmur groźnie nawisłych nad Finlandją w postaci mocniej acieśnionej kontroli i cenzury władz naczelnych państwa, opinia publiczna w Wielkiem Księstwie potrafi chyba uchronić ogół przed bezowocną walką na ślepo i rzutami nieobliczonymi.

Owszem, wszystko zdaje się przemawiać za tem, że wybory stwierdzą raz jeszcze, iż Finlandzcy, wytrwale stojąc przy obronie nadanej sobie konstytucji, potrafią się należycie skupić i zorganizować.

Szkołki prywatne.

Ilość szkoł rządowych dla dzieci w kraju naszym jest niedostateczną i nie zawsze odpowiada wymaganiom, stawianym przez współczesną pedagogikę, która także uwzględnia indywidualność jeżeli nie każdego poszczególnego dziecka, to przynajmniej pewnych grup.

Szkołki rządowe z trudnością przystosowują się do nowych zadań i zupełnie nie uwzględniają wymagań, stawianych im przez ludność miejscową.

Zaradzić częściowo tym niennormalnym stosunkom może w warunkach naszych jedynie inicjatywa prywatna przez tworzenie szkoł prywatnych dla dzieci.

Ustawodawstwo obowiązujące pozwala na zakładanie trzech rodzajów szkoł prywatnych: 1) szkoły pierwszego rzędu, posiadające nie mniej, niż 6 klas; 2) szkoły drugiego rzędu — nie mniej niż 3 klasy, i 3) szkoły trzeciego rzędu — dwu i jedno klasowe, t. zw. elementarne.

W artykule niniejszym będziemy mieli na względzie wyłącznie szkoły trzeciego rzędu — elementarne, ponieważ brak daje się u nas najwięcej odczuwać.

Żadna szkołka prywatna, a więc i szkołka elementarna, nie może być otwarta bez specjalnego pozwolenia odnośnej władzy szkolnej. Przekroczenie przepisu tego pociąga za sobą karę pieniężną na mocy art. 1049 Ustaw. karn.: „Winy urzędzenia i otwarcia, bez pozwolenia władzy, zakładu naukowego lub wychowawczego, podlega karze pieniężnej: w stolicach do wysokości rb. 200, we wszystkich innych miastach do wysokości rb. 75, po wsiach — do rb. 5. Zakład naukowy podlega zamknięciu”.

je naczelnej uczytelniczcy; 2) poddaństwo rosyjskie; 3) uznanie („usmotrzenie”) władzy szkolnej, która stwierdza prawomyślność i moralność założyciela lub założycielki.

W celu uzyskania pozwolenia na założenie szkoły elementarnej, należy złożyć podanie na ręce władzy szkolnej (dyrekcji szkół ludowych) i wskazać: 1) jakiego rodzaju ma być szkoła, 2) jakie przedmioty będą wykładane, 3) kto będzie uczył (czy sam założyciel, czy nauczyciel, powołany przez założyciela), 4) jaka może być najwyższa liczba uczniów i 5) gdzie i jaki lokal będzie posiadala szkoła.

Do podania trzeba dołączyć w 2-ach egzemplarzach program zajęć szkolnych, świadectwo nauczycielskie i metrykę urodzenia.

Prośby o założenie szkoły nie podlegają opłacie stempowej (wyjaśnienie dep. min. ośw. 6 kwietnia 1901 r. № 8913).

Szkołki mogą być zakładane dla nauki chłopców lub dziewcząt. Jeżeli szkoła ma być mieszana (dla wspólnej nauki chłopców i dziewcząt, przyczem ostatnie mogą mieć w wypadku tym nie więcej niż lat 11), to władza szkolna udziela pozwolenia na otwarcie takich szkół (tylko kobietom), aczkolwiek w ustawodawstwie niema przepisów, wyraźnie zabraniających zakładania szkół takich mężczyznom (zawiad. dep. min. ośw. 14 sierpnia 1877 r.).

Program nauczania zależy od osoby, pragnącej założyć szkołę (ale zawsze musi on być zatwierdzony przez władzę szkolną). Do przedmiotów w wykładzie niezbędnych, przez ustawodawstwo bezwarunkowo wymaganych, należą: wykład religijny i nauka języka rosyjskiego; jeżeli w szkole są wykładane historia i geografia, to, prócz przedmiotów wymienionych, koniecznym jest wykład — historii i geografji Rosji, jako przedmiotów specjalnych.

Religia powinna być wykładana w języku ojczystym uczniów, przez osoby stanu duchownego; w razie nieobecności osoby duchownej, religja może być wykładana przez osobę świecką; tego samego wyznania co i uczniowie (Pr. min. ośw. 22 lutego 1906 r.).

Nauka języka polskiego i litewskiego w prywatnych szkołkach elementarnych może odbywać się, jako przedmiot oddzielny na mocy Najwyższego ukazu z d. 1. maja 1906 r. cz. VI.

Wszystkie przedmioty, za wyjątkiem religji i języków polskiego lub litewskiego, muszą być wykładane w języku rosyjskim.

Nauczycielami w szkołkach elementarnych mają prawo być osoby, posiadające tytuł nauczyciela lub nauczycielki szkół elementarnych.

Nauczyciel taki lub nauczycielka mogą wykładać jedynie za zgodą upoważnionej dyrekcji szkół ludowych („Cyrkularz szkół lud.” 1900 r. № 11).

Tytuł nauczyciela lub nauczycielki szkół elementarnych uzyskuje się przez złożenie odpowiednich egzaminów. Egzamina odbywa się na mocy przepisów, zatw. przez ministra oświaty w dniu 20 marca r. 1896 i ma miejsce: 1) w Wilnie — w specjalnym komitecie egzaminacyjnym, 2) w miastach, gdzie są gimnazja, progimnazja, szkoły realne, seminarja nauczycielskie przy radach pedagogicznych tych zakładów, 3) w miastach powiatowych, nie posiadających gimnazjów, progimnazjów, szkół realnych i seminarjów nauczycielskich — w szkołach powiatowych i miejskich (z wyjątkiem jednoklasowych).

Do egzaminów na stopień nauczyciela lub nauczycielki szkół elementarnych mogą przystępować kandydaci mężczyźni od lat 17, kobiety od lat 16. Egzaminują bywają pełne i skrócone, zależnie od wykształcenia ogólnego, jakie uprzednio otrzymał kandydat. Skróconemu egzaminowi podlegają osoby, mające świadectwa z ukończenia 4 klas gimnazjum, progimnazjum lub nau-

do odpowiedzialności karnej za...
niepełnienie obowiązków katolickich...
niepełnienie obowiązków katolickich...

skarbnika p. Michała Proszynskiego i na...
Postanowiono zająć się zorganizowa-...
wczoraj Litewskiego, któryby obejm...

czynny w łączeniu zakupów, pośredni-...
czeni pomiędzy stowarzyszeniami a fu-...
rownikami, oraz wyszukiwaniu najlepsz...

Ucieczka sultana.
Ale było to w roku 1900...
Parowiec „Kornilow”, należący do...
Towarzystwa handlu i żeglugi, udał...

Duch. Kueminskij zwraca uwagę...
Duma na całą masę szkółek tajnych...
egzystujących w każdym prawie...
majątku w krajach Południowo- i...

ku Bychów w 1908 r. i opór straży...
miński sąd okręgowy skazał trzech...
podlegających na półtora roku osadze-...
nia w oddziałach aresztanckich, 5-...
na więzieniu, a 7—uniwieńnik.

Stąd więc pochodzi owo dość o-...
gólne zakwalifikowanie włości-...
nie jako świadomie prawostawnych...
nie ten sam akt, który w innym...
jesciu stwierdza rzecz przeciwną...
mianowicie, że w chwili slubu by-...
li katolikami.

Widomo zapewne wszystkim, że...
pośrednio po ogłoszeniu aktu o...
tolerancji, nasz episkopat opracował...
rozesał do duchowieństwa przepi-...
sania, jako świadomie prawostawnych...
mocy których polecono księżom...
do katolicyzmu przyłączono tych...
którzy innowierców, którzy w obec-...
ności dwóch świadków zeznają swo-...
je do tego woli. Takie rozporzą-...
dzenie jest jedną podstawą, na ja-...
kiej księża mieli prawo i obowiązek...
pobierać aktów. W djecezji miń-...
skiej, obowiązywał taki sam cyrku-...
lar, wydany przez b. jej admini-...
stratora, s. p. ks. arcybiskupa Sze-...
mę.

W wykonaniu tych zapisów, w drodze...
właściwej przez władzę rządową zatwierdzo-...
nych. Komitet zarządzający Kasą oświa-...
dca gotowość wejścia w bliższy stosunek z...
pp. wydawcami i autorami dzieł, od-...
powiadających wyżej wyliczonym określe-...
niom i warunkom, celem zapewnienia dzie-...
łom tym lub wydawnictwom poparcia, ja-...
kieby się okazało potrzebnem i możliwem.

Uciekły tedy, skorzystawszy z po-...
zwolenia na łowienie ryb i nigdy...
nie zapomni o tej przysiędce rosyj-...
skiej.
— Jeśli zostaną schwytany—do-...
da—nie uniknę śmierci. Mówił on...
całkiem poprawnie po rosyjsku.

Bielskowiec zaznacza, że rząd ro-...
syjski wydaje na cele oświatowe w...
porównaniu z państwami zachodnio-...
europejskimi bardzo mało i nie dla...
tego, że brak na to funduszy, lecz...
dlatego, że sumy przeznaczone na...
cele te były to oświatowe — w rzeczy-...
wistości są wydawane najzupeł-...
niej nieprodukcyjnie.

Nowoczerkask. Panują tu nieby-...
wale w kwietniu upały; na słońcu...
jest 39 stopni Reaumura. Zakwitły...
morele i winogrona.

Wobec tego rozbita się...
dwie kwestje, a mianowicie...
czy ksiądz Harasimowicz miał...
prawo przyjmować na łono Kościoła...
nie 2 włościanki bez przepisanych...
przez Radę ministrów formalności...
i następnie dać im ślub i 2) czy o-...
włościanki są katolikami, czy...
prawostawnymi?

Wobec tego rozbita się...
dwie kwestje, a mianowicie...
czy ksiądz Harasimowicz miał...
prawo przyjmować na łono Kościoła...
nie 2 włościanki bez przepisanych...
przez Radę ministrów formalności...
i następnie dać im ślub i 2) czy o-...
włościanki są katolikami, czy...
prawostawnymi?

Wobec tego rozbita się...
dwie kwestje, a mianowicie...
czy ksiądz Harasimowicz miał...
prawo przyjmować na łono Kościoła...
nie 2 włościanki bez przepisanych...
przez Radę ministrów formalności...
i następnie dać im ślub i 2) czy o-...
włościanki są katolikami, czy...
prawostawnymi?

Wobec tego rozbita się...
dwie kwestje, a mianowicie...
czy ksiądz Harasimowicz miał...
prawo przyjmować na łono Kościoła...
nie 2 włościanki bez przepisanych...
przez Radę ministrów formalności...
i następnie dać im ślub i 2) czy o-...
włościanki są katolikami, czy...
prawostawnymi?

Wobec tego rozbita się...
dwie kwestje, a mianowicie...
czy ksiądz Harasimowicz miał...
prawo przyjmować na łono Kościoła...
nie 2 włościanki bez przepisanych...
przez Radę ministrów formalności...
i następnie dać im ślub i 2) czy o-...
włościanki są katolikami, czy...
prawostawnymi?

Wobec tego rozbita się...
dwie kwestje, a mianowicie...
czy ksiądz Harasimowicz miał...
prawo przyjmować na łono Kościoła...
nie 2 włościanki bez przepisanych...
przez Radę ministrów formalności...
i następnie dać im ślub i 2) czy o-...
włościanki są katolikami, czy...
prawostawnymi?

Wobec tego rozbita się...
dwie kwestje, a mianowicie...
czy ksiądz Harasimowicz miał...
prawo przyjmować na łono Kościoła...
nie 2 włościanki bez przepisanych...
przez Radę ministrów formalności...
i następnie dać im ślub i 2) czy o-...
włościanki są katolikami, czy...
prawostawnymi?

Wobec tego rozbita się...
dwie kwestje, a mianowicie...
czy ksiądz Harasimowicz miał...
prawo przyjmować na łono Kościoła...
nie 2 włościanki bez przepisanych...
przez Radę ministrów formalności...
i następnie dać im ślub i 2) czy o-...
włościanki są katolikami, czy...
prawostawnymi?

Wobec tego rozbita się...
dwie kwestje, a mianowicie...
czy ksiądz Harasimowicz miał...
prawo przyjmować na łono Kościoła...
nie 2 włościanki bez przepisanych...
przez Radę ministrów formalności...
i następnie dać im ślub i 2) czy o-...
włościanki są katolikami, czy...
prawostawnymi?

Wobec tego rozbita się...
dwie kwestje, a mianowicie...
czy ksiądz Harasimowicz miał...
prawo przyjmować na łono Kościoła...
nie 2 włościanki bez przepisanych...
przez Radę ministrów formalności...
i następnie dać im ślub i 2) czy o-...
włościanki są katolikami, czy...
prawostawnymi?

Wobec tego rozbita się...
dwie kwestje, a mianowicie...
czy ksiądz Harasimowicz miał...
prawo przyjmować na łono Kościoła...
nie 2 włościanki bez przepisanych...
przez Radę ministrów formalności...
i następnie dać im ślub i 2) czy o-...
włościanki są katolikami, czy...
prawostawnymi?

Wobec tego rozbita się...
dwie kwestje, a mianowicie...
czy ksiądz Harasimowicz miał...
prawo przyjmować na łono Kościoła...
nie 2 włościanki bez przepisanych...
przez Radę ministrów formalności...
i następnie dać im ślub i 2) czy o-...
włościanki są katolikami, czy...
prawostawnymi?

ZIEMIE POLSKIE.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Wobec tego rozbita się...
dwie kwestje, a mianowicie...
czy ksiądz Harasimowicz miał...
prawo przyjmować na łono Kościoła...
nie 2 włościanki bez przepisanych...
przez Radę ministrów formalności...
i następnie dać im ślub i 2) czy o-...
włościanki są katolikami, czy...
prawostawnymi?

ZABÓR PRUSKI.

Wobec tego rozbita się...
dwie kwestje, a mianowicie...
czy ksiądz Harasimowicz miał...
prawo przyjmować na łono Kościoła...
nie 2 włościanki bez przepisanych...
przez Radę ministrów formalności...
i następnie dać im ślub i 2) czy o-...
włościanki są katolikami, czy...
prawostawnymi?

Księgarnia J. Zawadzkiego

nowe książki, patrz str. IV.
Polecamy wyroby fabryki chemi-...
cznej pod firmą „Sokół” w War-...
szawie ul. Wspólna № 46, której...
właścicielem jest doświadczony...
specjalista p. Feliks Smieła, były...
długoletni współpracownik firm J. Sey-...
ditz i S. Gliński.

NADEŚLANE.

Lecznica D-ra Tarnawskiego
w Kosowie
(za Kołomyją) stacja kolei Zabłotów
w Galicji. Otwarta od 1-go maja do
końca października.

TELEGRAMY
„Kurjera Litewskiego”.

% dnia 20 i 21-go kwietnia
(3 i 4 maja).
(Telegramy Aj. Petersburskie).

POWRÓT STOLYPINA.

Petersburg. Wczorajem, dnia 20...
kwietnia powrócił z Rosji południo-...
wy minister Stolypin i odjechał z...
dworca kolejowego do pałacu na wy-...
spie Jelagin.

WYJAŚNIENIE.

Petersburg. Departament spraw...
ogólnych ministerjum spraw we-...
wnętrzych wyjaśnił, że prawo za-...
brania umieszczania w pismach po-...
za granicami Królestwa Polskiego...
ogłoszeń o sprzedaży biletów lo-...
terji klasycznej Królestwa Polskie-...
go.

PROCES KOWALENSKIEGO.

Petersburg. W okręgowym sądzie...
wojennym, z powodu unieważnienia...
wyroku przez główny sąd wojenny...
rozpoczęło się ponownie rozpoznawa-...
nie sprawy chorążego Grzegorza Ko-...
waleńskiego.

ODJAZD KSIĘCIA.

Petersburg. Wczorajem, dnia 20...
kwietnia odjechał do Moskwy ks.
Ernest Sachsen-Altenburg.

CHOLERA.

Petersburg. W ciągu ostatniej do-...
by w stolicy zachorowało osób 2...
zm. 1.

WYBUCH GAZU.

Warszawa. Na rynku Starego...
Miasta nastąpił wybuch gazu; jest...
4 lekko rannych.

WYROKI SADOWE.

Pińsk. W sprawie o samowolne...
okupowanie nieruchomości w gminie...

ROZCZNICA URODZIN.

Berlin. Z powodu 60 rocznicy u-...
rodzin, Btów otrzymał wiele tele-...
gramów z powinszowaniami i w ich...
liczbie, telegram cesarza Wilhelma...
w którym cesarz wyraża księciu...
zrępe swe zaufanie.

TELEGRAM CES. WILHELMA.

Berlin. Z powodu telegramu ce-...
sarza Wilhelma do króla Ferdynan-...
da „Nordd. Allg. Ztg.” pisze: „Czy-...
telnik bezstronny nie dojrzy we-...
wstępnych wyrazach telegramu ni-...
czego, poza wyrażeniem zaufania do...
lojalności rządu bułgarskiego. Gdy-...
by w Berlinie istniały pod tym...
względem jakiegokolwiek wątpliwo-...
ści nie byłoby na ogół możliwym wy-...
słanie telegramu. Prasa bułgarska...
powinna niewątpliwie uznać w naj-...
bliższej przyszłości, że zaniepokoje-...
nie jej z powodu telegramu, było...
bezpodstawnem.”

PO PRZEWRÓCIE.

Konstantynopol. Pisma tureckie i...
francuskie wyrażają jednomyślnie...
niezadowolenie z gabinetu Tewfika-...
paszy, przepowiadając, że iżba de-...
putowanych wyrazi mu zgodnie vo-...
tum nieufności.

Pisma chwala projekt włączenia...
do składu gabinetu parlamentarn-...
ych stronników ministra.

Dziś o świecie rozpoczęły się pu-...
bliczne egzekucje sprawców prze-...
wrotu, skazanych przez sądy wojen-...
ne, a także zabójców oficerów, mi-...
nistra i deputowanego Arsiana. Do...
tychczas powieszono 30 i, w ich...
liczbie zabójcę ministra, 2 podlega-...
jący do buntu, w bataljonach strze-...
ców salonickich i 10 zabójców ofi-...
cerów. Wieszają ich w różnych...
dzielnicach Stambułu, trzech powie-...
szonych w białycałunach, z twar-...
zami odkrytymi i zawieszonymi na...
piersi tablicami, gdzie wyliczone są...
ich zbrodnie—wisi na moście; 6—na...
przeciwko parlamentu, 2—na placu...
przed meczetem Bajazeta, 3—na...
placu Atmejdan, w pobliżu hipodro-...
mu. Przewidywane jest jeszcze stra-...
cenie około 100 osób. Rozstrzeliwa-...
nie nie odbywa się publicznie;...
rozstrzelano zaś, od pierwszego...
dnia po zajęciu miasta, żołnierzy...
nie chcących się poddać, żołnierzy...
którzy strzelali do wojsk i tych, co...
rzucali bomby dynamitowe; trwa...
to dotychczas, lecz już rządziej.

Liczba wszystkich straconych...
nie jest jeszcze znana.

Z rozporządzenia władz wojsko-...
wych, ulegają sekwestrowi pisma...
ulotne i dodatki do pism, podlega-...
jące umyślnie i wywołujące zamęt...
Aresztowano też kilku właścicieli...
drukarni.

Żołnierzy piechoty morskiej usu-...
nięto, ponieważ okazała się ona nie-...
potrzebna. Marynarzy starszych ter-...
minów służby wysyłają do Arabji...
do bataljonów karnych, a na służ-...
bę czynnej pozostawiono tylko ma-...
rynarzy 2 młodszych kategorii.

Cerejonja przepasania sultana...
mieczem proroka, odpowiadająca e-

brzędowi koronacji, w państwach europejskich, a odbywana zwykle w meczecie „Ejjuha”, miała się odbyć w sobotę d. 26 kwietnia, lecz jak się dowiaduje korespondent agencji odłożona została na czas pewien, pomimo, że dokonywają się zwykle ceremonie, naczelnik derwiszów konijskich, wielki Mejj-bej przybył już do stolicy.

Konstantynopol. Posiedzenie Izby deputowanych rozpoczęła się o g. 1 po południu. Przewodniczący Ahmet-Riza, który zaprzeczył wczoraj pogłoskom o swej dymisji.

Omawiany jest projekt prawa rewizji konstytucji. Po zamknięciu debat ogólnych, rozpoczyna się odczytywanie poszczególnych artykułów. Długie rozprawy wywołała kwestja porównawczego znaczenia pojęć o kalifacie i sultanie. Część deputowanych utrzymywała, że „kalifat” nie sprzeciwia się bynajmniej wolności narodu, gdy tymczasem słowo „sultan” jest synonimem tyranji. Na wniosek przewodniczącego, debaty te przerwano.

Uchwalono 15 artykułów nowej konstytucji. Określone zostały prawa i obowiązki panującego, który powinien przysiądź na wierność konstytucji. Pozostawiono mu prawo wypowiedziania wojny, zawierania traktatów i rozwiązywania Izby, z warunkiem, zwolania nowej Izby w ciągu 3 miesięcy.

Dalsze omawianie projektu prawa odożono.

Konstantynopol. Na wniosek generalissimusa, Izba wyznaczyła 2 komisje z trzech członków każda dla obliczenia kasy, znalezionej w Ildyzie i dla sprawdzenia zawartości archiwów Ildyż-kjosku.

Gabinetowi zaproponowano możliwie prędki przedstawienie Izbie swego programu.

Uchwalono w trzecim czytaniu prawo o włoścogostwie.

Według oświadczenia przywódców partji młodo-tureckiej, gabinet został zorganizowany wbrew jej życzeniu, a wobec tego Izba skorzysta z pierwszej akcji jego zwalania.

Komitet życzy sobie gabinetu Hilm-paszy. Za przykładem Anglii, do gabinetu należeć mają, prócz ministrów, także wice-ministrowie.

Pogłoski o opuszczeniu stanowiska prezesa Izby przez Ahmeta-Rizę, nie znajdują potwierdzenia.

Konstantynopol. Kraźownik au-

strjacki „Benta” wyruszył z Pireusu do Mersyny.

Konstantynopol. Według doniesień walców, w Adanie zupełnie się uspokoiło; sklepy są otwarte. Dowódcy statków zagranicznych przyjeżdżali do Mersyny i Adanu i dziękowali podobno walim za przywrócenie porządku.

Wiadomości z Djarbekir są niepokojące; według pogłosek, daje się tam zauważyć zjednoczenie kurdów z wojskami miejscowymi, nie uznającymi, rzekomo, nowego ustroju państwowego.

INTERWENCJA ROSJI.

Tebris. Zrana d. 19 kwietnia, na szosie, w odległości 10 wiorst od Tebris, do patrolu kozackiego, złożonego z 5 kozaków, strzelał zaczęło 15 jeźdźców Rachim-chana. Kozacy odpowiedzieli strzałami; ostatecznie i z napastników zabito, a reszta pierzchała.

Tebris. Dowódca wojsk rządowych Rachim-chan sprząca wojskom rosyjskim wiele niepokoi, swymi dzikimi jeźdźcami, którzy napadają na pocztę i oddzielne posterunki kozackie na drodze Dżulfiskiej. Na rozkaz szacha, Rachim-chan cofa się w góry Karadżadag-skie, grabiąc po drodze wsie. Duże niebezpieczeństwo grozi wsi Mużmahad, której mieszkańcy chrześcijanie są poddani rosyjskimi. Niezbędne jest przywrócenie działalności telegrafu rosyjskiego.

Tebris. Agitacja żywiołów skrajnych słabnie. Banki są otwarte, na rynkach panuje wielkie ożywienie. Po przybyciu oddziału rosyjskiego ludność odetchnęła swobodniej.

Rachim-chan, szerzący dokoła strasch i pładrując kraj, zwrócił do konsula rosyjskiego z listem, w którym zawiadamia, że na rozkaz szacha powraca do Karadżadag i prosi o uwolnienie swych żołnierzy aresztowanych przez oddział rosyjski z Rosjanem za zranienie żołnierza rosyjskiego. Konsul zażądał zwrócenia uprzednio nagrabionego u poddanych rosyjskich mienia i przybycia do obozu rosyjskiego dla wyjaśnienia z powodu liczących skarg.

Tebris. Kupcy tutejsi postanowili rozpocząć wysyłanie towarów do Dżulfy; pierwsza karawana wyruszy w d. 21 kwietnia.

Wobec otrzymanych tu alarmujących pogłosek o przygotowywanej napaści jeźdźców Rachim-chana

na wieś chrześcijańską Mużmahad, konsul rosyjski zwrócił się do Ejnuda-daulego z żądaniem zapobieżenia tej napaści.

SPRAWY PERSKIE.

Teheran. Na miejsce uwolnionego do dymisji Saad-Ud-daulego nie mianowano jeszcze nikogo. Ahas-sultane odmówił przyjęcia teki i sprawami ministerjum zarządza tymczasowo wice-minister.

PODRÓŻE MONARCHE.

Castellamare di Stabia. Angielski jacht królewski zawiął do portu. Dostojni podróżni udali się na brzeg i odjechali karetami do hotelu „Quisisana” dokąd na spotkanie ich przyjechał ks. Aosty i księżna Genui.

Po wypiciu herbaty, wysocy goście powrócili na jacht.

„Złotokolm”. Przybyła tu duńska para królewska z księciem Gustawem i księżniczkami Dagmarą i Tyrą.

BURZA.

Atlanta (stan Georgia). W ciągu trzech dni szalała tu straszliwa burza; jest 200 zabitych i około 400 rannych; straty dochodzą kilku milionów.

ROZMAITOŚCI.

● Kamień grobowy Napoleona. Dzienniki francuskie przytaczają historję kamienia grobowego, który przykrywał proch „boga wojny” na wyspie św. Heleny. Kamień ten pamiątkowo uzyskało właśnie muzeum Pałacu Inwalidów. Płyte, wyłożoną z kamienia wapiennego, jakiego niema na wyspie św. Heleny, przygotowano prawdopodobnie w Anglii, na krótko przed śmiercią Napoleona. Nie nosi żadnych ozdób, ani napisów; niesłusznie więc zarzucono gubernatorowi angielskiemu sir Hudson Lowe, że każał na kamieniu grobowym Napoleona wyrzeć tylko nazwisko cesarza: „Bonaparte”.

Gdy syn króla Ludwika Filipa, ks. de Joinville, zabierał z wyspy św. Heleny śmiertelne szczątki bohatera na okręt „La Belle-Poule” wzięto również płytę grobową, która aż do dawnych czasów pozostawała zapomniana na pokładzie tego okrętu w porcie eberbourskim. Odkrył ją dopiero generał Niox dyrektor muzeum Napoleona i każał przenieść na porządne miejsce w muzeum.

Dział ekonomiczny.

× Bez cła. Zgodnia z obowiązującą obecnie ustawą celną, części maszyn i narzędzi rolniczych, przywożone z zagranicy, opłacają cła następujące: części maszyn i narzędzi z miedzi (lub o zawartości miedzi, przewyższającej 25 proc. danego obiektu) opłacają cło w stosunku 8 rubli za pud, części maszyn z żelaza lub stali (albo z miedzią o zawartości niżej 25 proc.) opłacają 4 ruble 20 kop. za pud; części zaś zapasowe, przywożone łącznie z maszynami (w myśl art. 6 art. 107, niepodlegającym ocenie) opłacają cło w wysokości 75 kop. za pud.

W myśl wniosku ministra finansów, uchwała komisja finansowa Dumy Państwowej znieść cło o części maszyn rolniczych, bez względu na to, czy spradowane są łącznie z maszynami, czy oddzielnie. Odtąd, aż do dnia 1 (14) stycznia 1911 roku (o ile Duma Państwowa uchwałą komisji finansowej podjęła) przywożone być mogą bez opłaty cła: 1) lemiesz i odkładnie do plugów; 2) żęby stalowe do grabi konnych; 3) tarcze stalowe i ostrza do kultywatorów, plugów i siewników; 4) noże do żniwiarzy; 5) rury siewne do siewników rządowych; 6) przyrządy do żniwiarstwa; 7) cepy do młocarni bębnowych; 8) płótna do żniwiarstwa; 9) szpagat konopny, w ilości 30 pudów przy każdej wiązce.

Geny zboża.

Table with 2 columns: Geny zboża (Odesa, mocejszy) and prices for various grains like pszenica, żyto, owies, jęczmień, kukurydza.

GIEŁDA.

Table with 2 columns: Telegramy Handlowe Pet. Agencji Telegraficznej and various market rates for Petersburg, London, Berlin, etc.

Stan pogody.

Spostrzeżenia stacji meteorologicznej przy wileńskiej szkole juniorów. Z dnia 21 kwietnia. Ciśnienie barometryczne w mm. Temperatura powietrza według C. a) średnia temperatura b) maximum c) minimum

Redaktor WOJCIECH BARANOWSKI. Wydawca EDMUND NOWICKI.

Druskieniki Kurhaus

Pierwszorzędna restauracja pod zarządem długoletniego działacza restauracji w Kłuble szlachetckim w Wilnie. Kuchnia pod dozorem lekarza zdrowotnego. Obiady wydają się także w abonamencie miesięcznym. Otwarcie restauracji w Druskienikach nastąpi w dniu 10 maja.

Advertisement for Fabjanetta z Wojciechowskich BORSUKOWA, widow of S. p. Wincentym, with details of her life and family.

Advertisement for Komitet Hodowlany przy Wileńskim Towarzystwie Rolniczym, regarding a 5-y z rządu, Jarmark and Wystawa i Wyprowadza.

Advertisement for O. L. EBIN daw. Gabaj, a tobacconist, with address and contact information.

Advertisement for Krem-Cazimi, a cosmetic product, with a large illustration of the product box.

Advertisement for Institut de Beauté, a beauty salon in Paris, with address and contact information.

Advertisement for Cascarine, a medicinal product, with a list of ailments it treats and a list of pharmacies.

Advertisement for Bronzów Kościelnych, a factory producing various goods.

Advertisement for Braci Staroniewiczów, a pharmacy or medical supply store.

Advertisement for Połaga, a restaurant or hotel, with details of its services and location.

Advertisement for Kantor Agenturowo-Komisowy, a business office or agency.

ROZKŁAD POCIAGÓW

Table showing train schedules (rozkład pociągów) for various routes, including departure and arrival times.

Advertisement for Zakład Wodoleczniczy Vichy, a spa or health resort.

Advertisement for Koniak, a brand of brandy, with details of its quality and origin.

Advertisement for Księgarnia Józefa Zawadzkiego w Wilnie, a bookstore.

Advertisement for Księgarnia Józefa Zawadzkiego w Wilnie, listing various books for sale.

Advertisement for Księgarnia Józefa Zawadzkiego w Wilnie, listing various books for sale.

Advertisement for Księgarnia Józefa Zawadzkiego w Wilnie, listing various books for sale.

Advertisement for Księgarnia Józefa Zawadzkiego w Wilnie, listing various books for sale.

Advertisement for Księgarnia Józefa Zawadzkiego w Wilnie, listing various books for sale.

Advertisement for Magazyn, a magazine or journal, with details of its content and subscription information.

Advertisement for Wystawa Rolnicza, a agricultural exhibition, with details of its location and dates.

Advertisement for Pensjonat „Wilnianka”, a pension or boarding house, with details of its services and location.

Advertisement for Biuro „Praca”, a bureau or office, with details of its services and location.

Advertisement for Biuro „Praca”, a bureau or office, with details of its services and location.

Advertisement for Biuro „Praca”, a bureau or office, with details of its services and location.

Advertisement for Biuro „Praca”, a bureau or office, with details of its services and location.

Advertisement for Biuro „Praca”, a bureau or office, with details of its services and location.

Advertisement for Biuro „Praca”, a bureau or office, with details of its services and location.